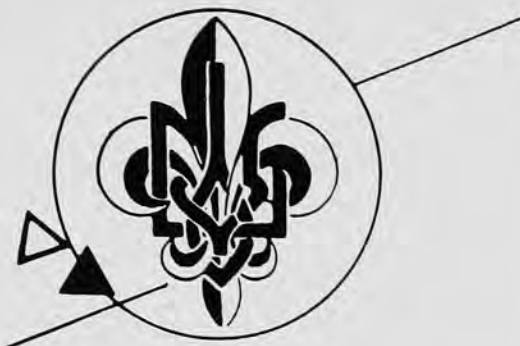


Юнак

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ
1991
JULY — AUGUST



«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видас Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки пл. скоб Коля Савицький



ЗМІСТ

Сторінка

1. Сучасні визначні українці — Вячеслав Чорновіл
2. Вибрано новий провід Пласту в Україні
3. На американському континенті пластуни вітали Митрополита Стернюка
Пластуни на службі сьогодишньої України
4. Сім тижнів у суверенній Україні — ст. пл. Іко Лабунька
8. Треба нам знати: Д.І. Яворницький
— Т. Горохович
9. „Пусти мене мати до табору“...
ст. пл. Христя Слободян
10. Для філателістів
11. Чи знаєш ти про УСП?
12. Перше пластове літо в Західній Україні
13. Оригінал нот до пісні „При ватрі“
14. Пластуни у Визвольних Змаганнях — ст. пл. Галя Кузишин
15. Українець — королем шахістів
16. Молоде Перо
17. Львівські юнаки в Малій Семінарії
— о. Є. Небесняк
19. Хроніка: Ще про Листопадове Свято в Едмонтоні
20. Пластун любить природу
21. Орлиному Кругу — В. Окуневський
Співаємо: Золотоволоска
22. З практичного пластування: Запалюємо вогонь
23. Співаємо: Сопілка
24. Морський Табір

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.



На обкладинці: Пластуни з України — учасники вишколів „Лісова Школа” і „Школа Булавних” з головою КПС в ЗСА, пл. сен. О. Кузьмович і курінною Куреня УПС „Ті, що греблі рвуть”, пл. сен. О. Бачинською в Гантері біля церкви.

ЮНАК

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ

1991

JULY — AUGUST

Ч.П. 6 & 7 (310)

РІК XXIX

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

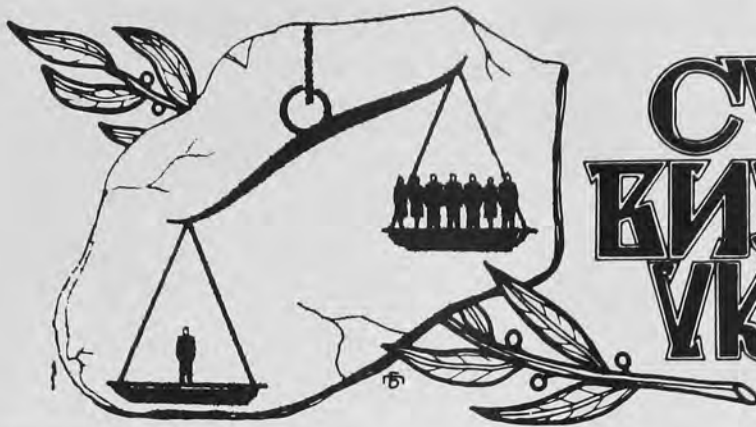
PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДМІНІСТРАЦІЯ НА ЗСА: 144 Second Ave., New York, N.Y. 10003

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702, U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.



СУЧАСНІ ВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦІВ

Політика



Вячеслав Чорновіл

Здається мало було українців в діаспорі, для яких ім'я Вячеслава Чорновола не було б вже від довгих років знане та просто однозначне із боротьбою правозахисників та їхнім переслідуванням советським режимом. Він, по званні журналіст, закінчив київський університет і працював як журналіст аж до 1965 року, коли станув на оборону арештованих членів української інтелігенції. Від того часу вже він попав у ряди переслідуваних, а коли написав серію документальних нарисів про долю арештованих українців, відомих широко і опублікованих на Заході збіркою п. н. „Лихо з розуму” у 1967 році його засудили у Львові на три роки ув'язнення. Звільнений в 1969 на підставі амністії, у новій хвилі арештів в 1972 році його ув'язнили і засудили на 7 років концтаборів і 5 заслання. Ув'язнення відбув в Мордовії, а заслання в концтаборі в Якутську. В 1979 році там же став членом Української Гельсінкської Групи.

В 1980 році був засуджений втретє на 5 років концтабору. Повернувся до Києва в 1985 році і відразу включився в політичну діяльність. В 1988 році був організатором Гельсінкської Спілки, а рік пізніше кандидував на депутата до Верховної Ради.

Сьогодні В. Чорновіл голова Львівської обласної ради і депутат Верховної Ради стоїть в осередку політичного відродження України, заступаючи демократичний напрямок. Він вже кілька разів відвідав українську громаду в Канаді і ЗСА і виголосив ряд доповідей по усіх скупченнях українців, говорячи про долю братів за роки гнету, переслідувань та арештів і про теперішнє відродження. Останньо був одним із головних промовців на відзначуванні в діаспорі п'ятої річниці атомового вибуху в Чорнобилі. Повний енергії, реалістичної настанови та плянів, він не зважає на підірване здоров'я і працює на своїх відповідальних постах, як один із провідних мужів сьогоднішньої України.

О.К.

ВИБРАНО НОВИЙ ПРОВІД ПЛАСТУ В УКРАЇНІ

12-13 квітня 1991 року в місті Івано-Франківськ відбувся всеукраїнський та установчий З'їзд Пласту в Україні. Ухвалено статут „Української Скавтської Організації — ПЛАСТ” та вибрано керівні органи на чолі із Богданом Генегою (Львів), головою Краєвої Пластової Ради (КПР) та Олегом Покальчуком (Луцьк), головою Краєвої Пластової Старшини (КПС).

З'їзд урочисто відкрив голова Головної Пластової Ради та виконуючий обов'язки Начального Пластуна Любомир Романків із США. Усні привіти склали п. Яковина — голова Обласної Ради Івано-Франківщини, Петро Тима — голова Краєвої Пластової Старшини в Польщі, п. Бондар — представник Міжнародного Скавтського Бюро, та інші. Діловими нарадами проводила президія під проводом Степана Корчинського (Івано-Франківськ).

Участь взяли 85 делегатів від 18 пластових станиць та осередків із таких областей України: Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська, Волинська, Рівненська, Київська, Закарпатська, Донецька, та Дніпропетровська. Ці делегати репрезентували приблизно 1500 членів та прихильників Пласту в Україні. З'їзд ухвалив цілий ряд резолюцій між якими знаходяться постанови про: надання статусу Почесного Члена Пласту Ігореві Юхновському, вступ до Конференції Українських Пластових Організацій, звязки із Міжнародним Скавтським Бюром із метою офіційного визнання Пласту міжнародним скавтіngом.

Перші спроби відродження Пласту в Україні почалися в січні 1989 року коли Український Християнсько-Демократичний Фронт у Львові рішив відновити Пласт як одну із своїх секцій діяльності, а в грудні 1989 року створилася Рада Опікунів просвітницько-спортивного товариства Пласт при НТШ у Львові. В місяці лютому 1990 року Олесь Крисків з рамени Ради Опікунів офіційно зареєстрував Пласт у місті Львові. Майже рівночасно творилися пластові осередки в інших містах України, так, що вже у травні 1990 року відбувся перший З'їзд (Брюховичі коло Львова) на якому вибрано тимчасовий провід. Другий З'їзд відбувся в жовтні 1990 року в Моршин (лвівська область) на якому виготовлено проєкт статуту та рішено розбудувати пластові станиці і наладати вишколи виховників.



Учасники З'їзду, делегати зі Львова від права — Володя Жмурко (секретар КПР), Нестор Дицишин (кошовий Львова), Вячеслав Олійник (заст. станичного), позаду стоїть — Мирослав Павловський (станичний Тернополя).



Президія Крайового Пластового З'їзду в Івано-Франківську: від права: Степан Корчинський — предсідник, Левко Захарчишин — заступник, Олесь Покальчук — заступник.

Підчас З'їзду проголошено висліди Міжкрасового Вишколу Впорядників юнацтва, який відбувся в часі 30 березня — 2 квітня 1991 року в Славську (Львівська область) під проводом Петра Содоля (комендант) та Олега Покальчука (бунчужний). У вишколі взяли участь 13 інструкторів та 68 учасників і слухачів з теренів Польщі і України. Першуном вишколу проголошено Олега Пясецького із Стрия.



НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ ПЛАСТУНИ ВІТАЛИ МИТРОПОЛИТА В. СТЕРНЮКА

В місяцях травень-червень вперше прибув до ЗСА, а відтак до Канади Митрополит Української Греко-Католицької Церкви зі Львова Володимир Стернюк. Відвідуючи усі більші скупчення українців Почесний Гість усюди зустрічався з пластунами, які вітали його квітами та віршами.

Митрополит В. Стернюк завжди підкреслює, що він був колись сам пластуном і саме він промовляв у Львові в Шевченківському Гаї у серпні 1990 року до перших рядів пластунів з України, які складали там свою пластову присягу.

Усюди, де в ЗСА чи Канаді є пластові станиці пластова молодь в одностроях брала участь у привітаннях Митрополита та мученика за віру і брала участь у церковних відправах.

Перша зустріч на американській землі на летовищі Кеннеді з уваги на довгий лет та втому Митрополита була обмежена до малої кількості учасників, а все ж від Пластової Станиці в Нью Йорку вітала Гостя новачка Лариса Гурін та передала йому зі зворушенням китицю квітів.



Митрополит Стернюк приймає квіти від новачки Лариси Гурін в Нью Йорку.

Пластуни На Службі Сьогоднішньої України СТ. ПЛ. ОКСАНА КУРОВИЦЬКА

Від редакції:

Останні два роки, а особливо останній рік зблизили усіх пластунам в діаспорі Україну у різний спосіб. Але не лише зблизили а спонукали бажання допомагати їй до розвою і до служіння їй на усіх відтинках. Це є доказом, що пластуни не забувають про перший Головний Обов'язок і ми можемо лише гордитися тими, які відразу зрозуміли, як їм тепер цей перший Головний Обов'язок виконувати. Тому розпочинаємо нову рубрику в „Юнакові” подаючи нашим читачам різні докази тісного зв'язку пластунів з діаспори із сьогоднішньою Україною. Просимо пластові проводи подавати інформації, можливо зі світлиною таких пластунів, а ми будемо містити про них короткі згадки, щоб вони були прикладом для інших.

Ст. пл. Оксана Куровицька тепер перебуває в Івано-Франківську, де допомагає місцевому населенню зрозуміти та пробувати самим відкривати малі підприємства.

Подруга Оксана рішила віддати на ту ціль цілий рік і працює тісно із Обласною радою Івано-Франківська, дає виклади та поради, бо питання малих підприємств є її вивченою спеціальністю.

При тому ст. пл. О. Куровицька не залишає

пластування. Вона перевела вишкільний табір в Польщі (про що ми писали в „Юнакові” ч. 3-4 1991 р.) як також перший пластовий з'їзд в Польщі, допомагала у переведенні новацького вишколу у Славську, була учасницею Крайового З'їзду Пласту в Івано-Франківську у місяці квітні і веде там юнацький гурток.

Про свою пластову працю вона звітує до Головної Пластової Булави та виконує дані нею завдання. Ст. пл. О. Куровицька була активною в Станиці Нью Йорк, як зв'язкова а опісля станична. Тепер є членом Крайової Пластової Ради. Належить до куреня УСП „Ті, що греблі рвуть”.



Ст. пл. Оксана Куровицька промовляє на З'їзді української молоді в Польщі і передає привіт від пластунів.

Сім тижнів у суверенній Україні

*Яка краса: відродження країни!
Ще рік, ще день назад тут чувся плач рабів,
Мовчали десь святі під попелом руїни
І журно дзвін старий по мертвому гудів.*

Ці слова українського поета Олександра Олеся написані ще у 1908 році, нагадують мені приємні переживання з мого двомісячного, літнього побуту в Україні.

Приїхавши втретє до Києва на початку серпня, м.р., я відразу відчув прихильну атмосферу в столиці суверенної України і запримітив, що люди назагал в піднесеному настрою. Важко мені на письмі висловити ці почуття, що в мене зродилась і думаю, що такі самі психічні переживання мав би кожний побачивши вперше у своєму житті синьо-жовтий український прапор, який провіяв над Хрещатиком.

Мої відвідини в Україні мали кілька цілей. Зміни на Україні відкрили двері для конкретної наукової співпраці зі Заходом. Як представник Фонду Катедр Українознавства (ФКУ), я приїхав відвідати деякі наукові інституції, щоб перевірити стан і наслідки технічної допомоги, яку минулого року дав цим інституціям Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ). Першою я відвідав Археографічну Комісію при Інституті Історії Академії Наук яка, між іншим, готує спільно з Українським Гарвардом перевидання монументальної „Історії України-Руси” М. Грушевського. Відразу було тут видно технічну допомогу Фонду Катедр Українознавства: програмка Першого Конгресу Міжнародної Асоціації Україністів та інші видання були технічно оформлені на комп'ютерах які були передані в Україну завдяки щедрості

жертводавців Українського Гарварду. Також Інститут Літератури АН користується комп'ютерною системою, яку придбав за допомогою ФКУ. Заступник директора Інституту Літератури д-р Микола Жулинський і завідуючий фондами відділу рукописів цього ж Інституту Сергій Гальченко висловили свою вдячність та пояснили необхідність такої допомоги, особливо для комп'ютерного каталогування понад сто тисяч рукописів та листів українських письменників та культурних діячів.

За рекомендаціями проф. Григорія Грабовича директора УНІГУ і д-р Наталії Пилипюк, я вписався до першої Міжнародної Літньої Школи Україністів. Усіх учасників було 36; більшість були із західних



Зустріч з режисером Ю. Ілленком (посередині) та організаційним директором літньої школи М. Кришенем (зправа). Зліва ст. пл. І. Лабунька.

країн: Канади, ЗСА, Бразилії, Аргентини, Німеччини, Італії, Югославії та Польщі. Курси включали виклади і практичні заняття з української мови, історії України, історії української культури і літерати. Учасники літньої школи були розміщені в санаторії Академії Наук України „Теофанія”, яка знаходиться за містом в чудовій і спокійній околиці. Всі кошти пов'язані з програмою літньої школи були покриті організаторами школи. Ігор Осташ, директор літньої школи та Михайло Кришень, організаційний директор, не жаліли зусиль, щоб успішно перевести програму. Між викладачами літньої школи були такі визначні особистості як літературний критик і президент Республіканської Асоціації Українознавців Іван Дзюба. Під час телевізійного інтерв'ю студенти мали можливість дискутувати з Іваном Дзюбою про важливість відродження і розвитку української культури та українознавства, як і про сучасне суспільно-політичне буття України. Тематичні семінари, на яких дискутовано актуальні проблеми українських гуманістичних наук, були цінним елементом літньої школи. Особливо цікавими були семінари Оксани



Літературний критик І. Дзюба і директор Міжнародної Школи Україністів Ігор Осташ під час зустрічі з учасниками школи. серпень 1990.

Пахльовської з Інституту Літератури АН на тему „Україна в історичній свідомості Європи: розвиток та перепопи культурної комунікації“, Оксани Забужко з Інституту Філософії АН на тему „Українська культура в умовах тоталітаризму“ та семінар Мирослава Поповича з Інституту Філософії АН про „Філософію української культури“. Євген Сверстюк зі Спілки Письменників України прочитав кілька дуже цікавих лекцій про „Церкву на Україні: минуле і майбутнє“, наголошуючи особливо важливість духовності в людському житті. Викладали також археолог і історик Михайло Брайчевський з Інституту Археології АН та спеціаліст козацької доби Олена Апанович — про історію України; знову ж філолог Василь Німчук — про походження української мови. Не менш цікавими були виклади проф. Василя Яременка з Київського Державного Університету та Ярослава Ісаєвича, директора Інституту Суспільних Наук АН у Львові і співробітника УНІГУ — про історію і розвиток української культури.

Курс української мови був поділений на два ступені в залежності від рівня володіння українською мовою учасників. Курсом провадила Світлана Єрмоленко з Інституту Мовознавства АН. Думаю, що поділ на ці два ступені не вистачаючий і тому в майбутньому варто впровадити ще один ступінь викладання для більш заавансованих студентів які могли б вивчати стилістику, лінгвістику і т.п. Крім викладів, учасники літньої школи мали надзвичайну нагоду зустрічатися і дискутувати під час літературних вечорів і виступів з видатними українськими письменниками, поетами, вченими, діячами культури і художниками головою Руху Іваном Драчем, поетесою Ліною Костенко, театральним режисером Лесем Танюком, літературознавцем Григорієм Сивоконем і кінорежисером Юлієм Іллєнком. Загостив був до літньої школи також фото-журналіст



При могилі В. Стуса на Байковому кладовищі зі студентами Київського Університету ім. Шевченка.
серпень 1990



Ст. пл. І. Лабунька біля могили М. Грушевського.

Сергій Марченко з науково-популярного журналу „Пам'ятки України“. Під час цієї візити, висвітлено серію прозірок із Запоріжжя про святкування 500-річчя козацької слави. Культурна програма літньої школи включала також поїздки до визначних історичних центрів і музеїв України, як наприклад: Печерська Лавра, Музей Народної Архітектури і Побуту в Пирогові, Байкове Кладовище та екскурсії до Канева і Переяслава. Крім цього, організовано вечір у Київському Театрі опери та балету в якому студенти мали нагоду побачити оперу „Тарас Бульба“.

Після захисту дипломних робіт та урочистого закриття літньої школи, всі студенти були запрошені на відкриття Першого Конгресу Міжнародної Асоціації Україністів, що почалось концертом у Київському Оперному Театрі.

Вислухавши багато доповідей (їх було понад 200) я вперше побачив і відчув, що українознавство як окрема наукова ділянка втішається великим престижем і, що саме конгрес відкрив далішні великі можливості для українознавства у світовій науці.

Під кінець конгресу відбулись організаційні збори



Один із афішів, який виднів у Києві в часі першого Конгресу українців, вересень 1990 р.

МАУ на яких головою цієї організації вибрано проф. Григорія Грабовича, директора УНІГУ.

Після конгресу МАУ, відбувся також в Києві Міжнародний Симпозіум про голод в Україні, 1932-33 роках.

Разом із своїм колегою і співробітником УНІГУ Адріаном Гевриком, ми мали нагоду оглянути в Державному Музею Історії дуже цікаву виставку присвячену гетьманам України. Серед портретів гетьманів виднів також портрет Івана Мазепи, що вказує на реабілітацію досі недозволених історичних постатей України. Повертаючись назад до теми — згадую приємний момент, що його я пережив, коли я відвідував Київський Політехнічний Інститут де відбувся перший установчий з'їзд Народного Руху України. Мені було цікаво побачити тепер цей інститут в якому колись працював світової слави інженер Ігор Сікорський. Знову ж за ініціативою кількох студенток Київського Державного Університету, мав я нагоду завітати з університетом та вислухати кілька викладів. Зі своєї сторони, мені приємно було поділитися зі студентами КДУ

розповіддю про свою працю для Фонду Катедр Українознавства, як і взагалі про студентське життя в Америці. Я запитав, що студенти прагнуть вчитися і тому мають велике бажання користуватися більш досконалими і сучасними підручниками, так як це є на Заході.

Що відноситься української гостинності то вона надзвичайна. Де б я не був, чи у приватному домі, чи у б'юрі котроїсь із культурних установ, всюди відчував щире тепло господарів. Саме такий спогад залишився у мене з відвідин у родини Івана Драча та у Товаристві Української Мови ім. Шевченка де нас сердечно прийняв поет Дмитро Павличко. Великою подією для мене в часі побуту в Києві були зустрічі з визначним письменником автором „Собору” Олесем Гончарем та його родиною. В їх домі я був прийнятий так як член родини.

Після довшого побуту в Києві я поїхав на відвідини до Львова та і взагалі до Галичини. До Львова прибув я якраз на з'їзд „Українська Молодь Христові” і був учасником цієї надзвичайної події в історії української церкви. За ініціативою мого приятеля з Гарварду ст. пл. Бориса Гудзяка, який був співорганізатором цього з'їзду, я зустрів львівських пластунів і разом з ними в пластовому однострою машерував у дефіляді на відкритті з'їзду. Навіть зливний дощ не зіпсував настроїв 40,000 людей які прибули до Львова з різних частин України, Європи, Північної і Південної Америки та Австралії і зустрілись на стадіоні „Україна”. Один з найбільш зворушливих моментів була для мене участь в архиєрейській Службі Божій у соборі Св. Юра. До сьогодні чую спів церковного хору, який лунав у соборі та наповняв радістю усіх вірних.

Зі Львова я поїхав у Бережанщину і Коломийщину — рідні сторони моїх батьків. Ідучи автом вузькими, часом болотистими дорогами через Тернопіль,



Пластун на святі Українська Молодь Христові у Львові в місяці вересні 1990 р.



Ст. пл. І. Лабунька біля могили своєї баби (Печен на Гуцульщині).

Бережани (де бачив гімназію яку закінчив Богдан Лепкий) Галич і Станиславів, я спостерігав чудові краєвиди, особливо широкі поля славного, родючого подільського чорнозему та усіяні копицями сіна долини і луки покриті диким цвітом. Чим ближче до Коломиї, тим більше зелені і легких горбків. Оглядаючи і насолоджуючись чудовою природою, в одному моменті глянув на віддалений горбок і раптом закріпив, що далеко, далеко на самому вершку їде маленький трактор. І в цю мить я нагадав собі славного українського кінорежисера О. Довженка. Чомусь прийшли мені на думку його твори „Земля” і „Зачарована Десна”. По якомусь

часі, переїхавши міст на ріці Прут маючи і надалі в пам'яті трактор, я зрозумів чому в мене були такі міркування: суть Довженка це сентиментальне відчуття краси природи своєї батьківщини яке виявляється у його ліричних творах. Гуцульська Коломия і своєрідна краса Карпат полонили мене своїм чаром до тої міри, що я відчув, що тужитиму за цією не рідною мені, але й уже не чужою землею, і тому важко було покидати ці сторони.

Вернувшись назад до Львова ст. пл. Адріян Геврик і я вступили до Інституту Суспільних Наук АН щоб допомогти співробітникам інституту у комп'ютеризації. Львівський Інститут це ще одна установа, яка сьогодні успішно користується технічною допомогою Українського Гарварду.

В часі побуту у Львові я мав рідкісну нагоду переглянути у Державному Історичному Архіві дуже цікаві пластові архівні матеріали 1920-их і 1930-их років, як напр.: кореспонденцію д-ра О. Тисовського і С. Левицького та документи про пластові організації на Закарпатті, Угорщині і Словаччині.

На кінець хочу щиро подякувати співробітникам Інституту Літератури АН д-рові Олексі Мишаничеві і Юрієві Луценкові за те, що допомогли мені улаштуватися в перших днях мого побуту і ще раз сказати, що мав я насправду велике щастя відвідати Україну в такому цікавому часі, як 1990-ий рік коли була проголошена її суверенність.

ст. пл. Іко Лабунька, ОХ



Ст. пл. І. Лабунька перед церквою св. Благовіщення в Коломиї.



ДМИТРО І. ЯВОРНИЦЬКИЙ (1855-1940)

Земля наша така велика і багата різного роду пам'ятками старовини, що треба не десятки, але сотні й тисячі сил, спрямованих до однієї мети, щоб зачерпнути хоч дзбан води із цілого, безмежного, бездонного моря.

Д.І. Яворницький

Подивугідна творчість Яворницького, своєю різноманітністю і величиною спонукує нас познайомитись з нею хоч би у головних зарисах.

Д. Яворницький як вчений пройшов довгий і складний життєвий шлях. Народився в родині сільського дяка в селі Сонцівці Харківського повіту (тепер село Борисівка Дергачівського району). Був він людиною праці, ініціативною. Науково-літературна його спадщина багата. У 1881 р. закінчив історико-філологічний факультет Харківського університету. Працював як історик у цьому ж інституті. Захоплювався зокрема історією запорізького козацтва. Велика його заслуга в тому, що він вперше широко, ґрунтовно на підставі багатого архівного матеріалу, свідчень очевидців, народних переказів топонімічних даних дослідив Запорізьку Січ. Його історичні праці напоєні любов'ю до предмета дослідів, побудовані вони на основі матеріалів, які

він сам придбав. Зокрема багато уваги присвятив вчений дослідам і видрукованню архівних документів, що їх сам розбудував і видавав власним коштом. Майже вже своє життя вчений провів у мандрівках — пошуках архівного, етнографічного, археологічного матеріалу. Любов до рідної землі, її історії вела його у мандри — вчений пішки обійшов всю Україну. Збирав пам'ятки, записав з уст простого люду цінні інформації про них. Зібравши до 1929 року 2325 експонатів про запорожців, працював далі в цьому напрямі так, що при відкритті музею стало їх більше 85 тисяч. Для вченого музей став другою домівкою.

Своєю працею, запопадливістю, вмілим підходом до людей (були власниками землі), які часто не допускали Яворницького шукати пам'яток у їхніх містах! Вчений досяг того, що Дніпропетровський історичний музей став одним з кращих краєзнавчих музеїв України.

Великі осяги були й у науковій роботі Яворницького (краєзнавство, фолкльор, етнографія та лексикографія), до якої він зумів зацікавити молодь, студентів, учителів. Яворницький як фахівець звернув увагу на велике значення для науки пам'яток, що містилися на території, що підлягала затопленню при будові Дніпрельстану. При їх вивченню він звертав увагу не тільки на матеріальну культуру, але й на вартість духових обрядів фолкльору, народного мистецтва тощо. Яворницький був не тільки керівником експедицій, але сам брав у них активну участь (плавав на дубі на порогах, розкопував могили, досліджував етнографію сіл, жив у полі серед невигод, без контакту з містом. При цьому глибоко переживав нищення дніпрових порогів, зникнення розкішних краєвидів Дніпра, боліла його душа, дивлячись на нищення природи. І тому він видав у Харкові ілюстрований альбом з 86 фотографіями з географічно-історичним нарисом „Дніпрові пороги” (Харків 1928). Твір цей написаний чудовою образною мовою з любов'ю та знанням предмету.

У 1929 році вийшла книжка „До історії степової України”, яка подає 300 першоджерел за 140 років — від початку XVIII століття до середини XIX віку.

Більшість документів придбав був автор ще до першої світової війни. Але вони згоріли. Довелося йому їх розшукати ще раз. Знавець архівної справи Яворницький працював також управителем архіву



Д.І. Яворницький в запорізькому одязі. Кінець 90-х років XIX ст. Фото. Публікується вперше.



Д.І. Яворницький. 188(5) р. Фото.

Катеринославської губернії, але він уважав, що його потребує музей. Та перебування на посаді завідувача архіву Катеринославської губернії, він придбав багато експонатів для музею. І так музей цей став першим в Україні.

При кінці 20-их років Яворницький приготував до друку збірку усної народної словесності. Академія наук УРСР обрала його своїм дійсним членом. Збірка

ця спонукала автора її написати спогади „Как создавалась картина „Запорожцы“ — винятково цікавої праці для мистецтвознавців.

Спадщина Яворницького велика — друкований досі реєстр його наукових праць подає 210, але це число не претендує на вичерпність. Багато їх є ще не зафіксованих.

Т. Горохович

„Пустити мене, мати, до табору . . .”

Організація Пласт зараз вже досить добре відома, особливо в західних областях України. Не все у процесі її відновлення йшло гладко. Перша спроба — табір у селі Паланіках Городоцького району Львівської області, влітку 1989 року не вдавсь. До успіху другої спроби спричинилися Ігор Юхновський, Олесь Криський, Богдан Генег, Богдан Гасюк. Не буду зараз розповідати про шлях Пласту до реєстрації його у Львівській міській Раді, про перші заняття з майбутніми виховниками (у Львові вирішили спочатку підготувати досвідчених вояцьких, а потім вже починати працювати з юнацтвом та новацтвом). Розкажу про завершення цього першого етапу — табір Пласту „Відродження” в селі Рожаночка Сколівського району Львівської області, що проводився з 7 по 26 липня 1990 року. Табір плянувався як вишкільний, під час якого майбутні виховники одержали б можливість практичного пластування. Можливо, він не був до кінця продуманий, бо поряд з випускниками школи вояцьких Пласту зі Львова і пластунами з Луцька та Тернополя, що мали приблизно такий сам рівень знань про Пласт, як і львів'яни, учасниками його стали 13-16 річні хлопці і дівчата, які про цю організацію вперше почули в таборі. Зрозуміло, що при такому різному рівні підготовки учасників важко було скласти програму табору, організацією якого займалися Богдан Генег — комендант, Олесь Криський — голова Львівської обласної Ради Пласту, Богдан Гасюк — бунчужний табору.

Плян роботи був складений так, щоб до приїзду львів'ян була можливість навчити решту таборовиків того, що львівські пластуни вивчали ще вдома. Через тиждень разом з львів'янами на табір приїхали також пластуни з Канади, США, Німеччини, Франції. Вони продемонстрували, як виглядають сходи юнацького гуртка, новацького роя, розповіли про діяльність Пласту та інших молодіжних організацій в діаспорі, про ті проблеми, з якими вони зіштовхуються. Цікаві гутірки про Пласт провели Олесь

Криський, Орест Шот, Ігор Гринів, мандрівництвом з пластунами займалися Богдан Генег, Галина Ткачук, Ігор Дзьоба.

Були в таборі і свої ритуали: ранкова і вечірня молитви, щоденні ватри. І обов'язкова „Іскра” при згасаючому багатті, що повинна перейти по колу, цей дружній потиск руки, це єднання сердець в спільному пориві. Були і мандрівки на Маківку, на Писану Криницю, інші короткі одноденні походи. Була і перша зварена на вогні каша трохи підгоріла, але від цього не менш смачна! А скільки задоволення принесли теренові ігри, коли кожен зміг відчути себе частиною природи Карпат, „побувати в шкірі” тих тварин, що живуть тут.

— Чи відрізняється наш табір від табору в Канаді чи Америці? — запитали ми канадських пластунів.

— Трохи відрізняється. У вашому таборі є пластуни різного віку: і новаки (6-11 років), і юнаки (12-18 років), і старші пластуни. В нас новацькі, юнацькі і старшопластунські табори проводяться окремо. І лише хлопці й дівчата старшопластунського віку відпочивають спільно, новацькі і юнацькі табори є хлоп'ячі і дівочі. Крім того, ми на таборі живемо в наметах, самі готуємо собі їжу. А все інше у нас так само, як і у вас. А може, тут навіть краще. В Україні дуже гарна природа, ви маєте можливість побувати в тих місцях, де колись проводилися пластові табори.

Наприкінці табору, мабуть, кожен задавав собі запитання: „Чи табір вдавсь?” „Ми чекали від нього більше,” — говорили Іван Гавліч та Іван Хіміїчук з Тернополя. Більшість таборовиків хотіли зустріти тут своїх друзів-пластунів з інших міст, поспробувати справжнього таборового пластового життя, дізнатися щось нового про цю молодіжну організацію. Можливо, табір справді був недосконалим, для цього існували свої причини, але, як на перший раз, він вийшов чудово.

По закінченню табору Львівські пластуни трьома групами помандрували до Підлютого, де колись

завдяки фундації Митрополита А. Шептицького відбувалися пластові табори. Одна з груп взяла участь у пробізі, присвячену 100-літтю еміграції перших українців до Канади. Через три західні області України — Івано-Франківську, Тернопільську і Львівську — пронесли хлопці і дівчата прапор Пласту, освячений у селі Небилові у Івано-Франківській області, звідки 100 років тому виїхали до Канади перші українці. Після завершення пробігу ця група теж вирушила до Підлютого, де мала зустрітися з двома іншими.

„Наплечники готові, прощай, моє дівча,
Сьогодні помандруєм; не знаємо самі,
Де завтра заночуєм, Чорти ми Лісові,
Гей-гу, гей-га, Чорти ми Лісові, —”

так за традицією співали наші хлопці, члени славного куреня „Лісові Чорти”. Ми доїхали до села Бистриці і звідти через гори Сивулю, Лопушну, Високу попрямували до Підлютого. Такі ж, як і колишні Лісові Чорти, непосидючі й у всьому передові, наші

хлопці прагнули будь-що першими прийти на місце. І ми таки прийшли перші, першими ступили ногою на священну для кожного пластуна землю. Дві інші групи підійшли аж наступного дня. Приїхали і колишні пластуни — подружжя Воробкевичів і доктор Коржинський. Тут, у Підлютому, відбулося записання трьох пластунів — Богдана Генеги, Олеси Пасічник і Тараса Голубця.

Так закінчився перший табір сучасного українського Пласту в Україні. Для того, щоб розпочати новий крок в історії цієї організації — набір гуртків юнаків і юначок, табір справді дав силу і насагу. Достойно так, як співається в пісні:

Вернула б я, мамо, із табору,
Привезла б я силу із собою,
Привезла б я силу, до нового чину,
До нового чину і до бою . . .

ст. пл. Христина Слободян
м. Львів

Для Філателістів

УКРАЇНСЬКІ ФІЛАТЕЛІСТИ АВСТРІЇ ЗНОВУ ВИДАЛИ КОПЕРТИ З УКРАЇНСЬКИМИ МОТИВАМИ

Активний, як завжди Союз Українських Філателістів Австрії знову влаштував виставку поштових марок з нагоди Різдва а ми щойно тепер про це інформуємо наших читачів. Традиційна їхня виставка була тим разом 20-та з черги. На конвертах були зображені „Почаївська Божя Мати”, бандура і буковинські народні строї. Ці самі мотиви були на спеціальних штемплях, які давала австрійська пошта, а виготовила їх австрійська мисткиня Августа Бечкер. З приводу того, що на одній конверті та на штемплі вміщено народні строї Буковини, австрійська пошта на цій виставці підготувала окрему виставку п.н. „Народні строї на австрійських поштових марках”. В часі виставки відбулася також мистецька програма, в якій крім відомого

українського церковного хору під диригентурою проф. Андрія Гнатишина, виступали тим разом також гості з України, а це народний ансамбль „Волиняни” з Луцька і тріо бандуристок з Черкас.

OFFIZIELLES FESTKUVERT
СВЯТОЧНА КОПЕРТА



YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.



YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.



YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.



YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.

OFFIZIELLE PERPOSTANISKA
OFFIZIELLER ERSTTAGBRIEF
1990



YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.



YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.

ЧИ ЗНАЄШТИ ПРО УСП?

СТОРІНКА ПРО УЛАД СТАРШОГО ПЛАСТУНСТВА

Часто нудно днем, ночами?
Чи ви справді пластунами?

Ходіть із Нами!

...Здається щойно вчора закінчили ми своє юнакування — ті чарівні роки повні сміху і пригод — і вступили в ряди старших пластунів.

А тепер що? Куди іти? Що робити?

Без гуртка, без куреня, ... мов без голови!

Але це не кінець! А тільки початок найкращого пластування! Товариські старшопластунські з'їзди, вишколи, семінарі, і табори нас поведуть до всіх сторін світу. А ще важніше, це приналежність до старшопластунського куреня. Матірний курінь — це Твій „пластовий якір” — Твій „пеп клуб” — Твоя найближча пластова родина! А курінні посестри — це Твої найліпші приятельки — Твої сестри, на котрих зможеш полагати в потребі, з котрими зможеш поділитися долею чи долею, або лиш побалакати.

Коли ще ...

Хвильки хляпались в воді ...

Мавки лазили в ночі ...

Стежі дуже с'я старали ...

Греблі на горі стояли!

Якщо ти зацікавлена вступити до нашого куреня, або тільки хочеш додаткові інформації задзвони або напиши до товаришки-Гребельки, Референтки кандидаток, або до курінної.

Референтки Кандидаток:

на схід:

Ksenia Kyzyk
75 Cleveland Road
New Haven, CT 06515
(203) 389-2947

на середній захід:

Motria Kuzycz
795 Crescent Blvd.
Glen Ellyn, IL 60137
(708) 790-1079

Люта Габа (курінна):

Martha Kushnir
114 Farview
Wolcott, CT 06716
(203) 879-0043



Коли ще ...



Хвильки
хляпались
в воді ...



Мавки
лазили
в ночі ...

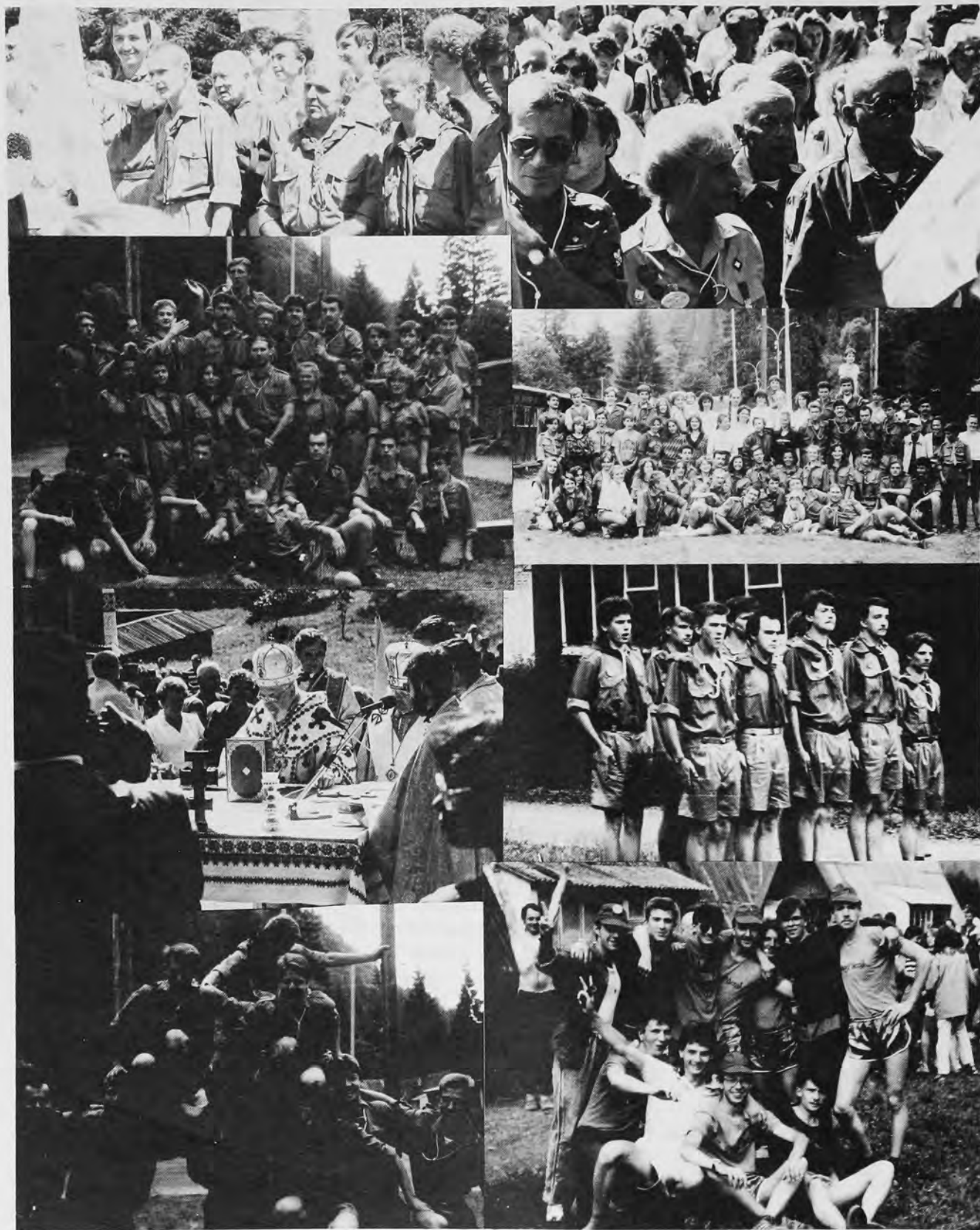


Стежі дуже
с'я
старали ...



Греблі
на горі
стояли!

ПЕРШЕ ПЛАСТОВЕ ЛІТО У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ 1990 РОКУ



ОРИГІНАЛ НОТ ДО ПІСНІ „ПРИ ВАТРІ”

В числі „Юнака” за травень-червень ми подали нашим читачам повні слова до пісні „При ватрі” пера пл. сен. Юрія Старосольського — тепер подаємо оригінал нот до цієї пісні wraz із дедикацією від композитора для автора слів. Цей оригінал нот дістали ми завдяки пл. сен. Уляні Старосольській, яка їх нам дала до використання.

Nuri Baniqi

сольсвіт на базисному рівні в сульфаті
форміату

crebra timor

Прим. 1. Можно
считать, что в. Зайнобаев

Quadrante con moto

Handwritten musical score for a three-part setting of "The Lord's Prayer" in G major, 4/4 time. The score is written on ten systems, each with three staves (Soprano, Alto, and Bass). The lyrics are in Latin and English. The score includes various musical notations such as notes, rests, bar lines, and dynamic markings like *mp*, *cresc*, and *diminuendo*. The piece concludes with a final chord and a double bar line.

[illegible]

Mouzet, 1947

ПЛАСТУНИ У ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ

Ми мало знаємо про членів Пласту, які брали участь у визвольних змаганнях і віддали своє життя для України. Деколи читаємо про поодиноких осіб, але досі ще не було спільного відзначення тих, які згинули в ті часи. Може колись вдасться зібрати дані про всіх цих героїв в одну пропам'ятну книгу, щоб молода пластова генерація знала про них і ніколи їх не забувала.

В п'ятницю, 1 березня ц.р. в залі пластової домівки в Нью Йорку відбувся такий вечір, який zorganizував пластовий курінь „Верховинки” з участю юнацтва і старшого пластуництва станиці. Вечір відкрила курінна „Верховинка”, пл. сен. Ніна Самокіш і підчас її слова юнацтво внесло на залу пластовий капелюх з чорною стрічкою, та великі квадрати з першими літерами пластового привіту (СКОБ), які уложено на сцені. Цей гарно оформлений привіт виконала ст. пл. Леся Лопатинська, ЛМ. В цьому символічному салюті тим пластунам-героям, які віддали своє юне життя в нерівній боротьбі з ворогом, взяли участь юнаки пл. скоби Тарас Ференцевич, Марко Брикович, Коля Савицький, Андрій Літепло і Петро Редько, та пл. вірл. Адріана Качарай.

У своєму слові, подруга Ніна підкреслила, що поляглі пластуни вірцево дотримувались трьох головних обов'язків пластуна — любити Бога і Україну, жити за пластовим законом і слухатись пластового проводу. На тлі пластової пісні „Ніч вже йде”, пл. скоб Тарас Ференцевич відчитав список около 90 імен поляглих пластунів і пластунок, та назви пластових куренів до яких вони належали. Після цього, пл. прих. Мотря Чабан віддеклямувала вірш А. Вільшенка „На могилах героїв”, який закінчила словами „Коли дитя їх пам'ятає життя вони не даром дали!”



Юнацтво віддає честь героям: зліва до права пл. вірл. Адріана Качарай, пл. скоб Андрій Літепло і пл. скоб Коля Савицький.



Юнаки 3-го куреня виконують точку.

Слово мав пл. сен. Петро Содоль, в якому розповів про активну участь пластунів у визвольних змаганнях. Він згадав спів-основника Пласту, Петра Франка, який був сотником в Українській Галицькій Армії і також Івана Чмолу, який був полковником Січових Стрільців в армії УНР. Дуже відомий полковник, пластун Дмитро Вітовський, був командиром листопадового зриву у Львові, організатором Української Галицької Армії та державним секретарем військових справ західної УНР. Мало хто знає, що він був членом Пласту і що перед війною був виховником гуртка юнаків у Станиславові. Разом з ними в 1914 році він пішов в ряди Січових Стрільців. В УГА від 1918 р. було багато пластунів, які навіть мали свої окремі частини, як напр. в Стрию.

Один з найвизначніших пластунів, учасників других визвольних змагань 1940 і 1950-их років, це Роман Шухевич, який був членом куреня „Чорноморці”. Друг Содоль прочитав слова Богдана Підгайного, товариша Шухевича в Пласті з 1920-их років: „Кузню характеру тодішньої шкільної молоді був Пласт. Роман, який усім інтересувався і брав життя повними пригорщами, знайшовся один з перших в гуртках гімназійного Пласту. Пластові гри, іспити, менші і більші прогулянки та табори, пізнання рідного краю та людей, гартування духа і тіла безперечно дали ту підставу на якій ріс і виріс пізніший головний командир УПА.” Роман Шухевич був один із багатьох молодих пластунів-українців вихованих в Пласті в 1920 роках, які взяли активну участь в рядах ОУН 1930-их роках, а у визвольних змаганнях 1940-их років стояли вже в проводі.”

„В УПА „— сказав друг Содоль —” зразу панували дещо пластові порядки. Члени ОУН, що урухомлювали перші відділи були здебільша колись пластунами і називали свої частини переважно

назвами птахів чи інших тварин, як і цього навчилися в Пласті.” Один з таких був сотник Степан Стебельський (Хрін), командир в 1940-их роках. За свій героїзм був відзначений найвищим відзначенням. Він залишив по собі спомини, в яких гордиться Пластом.

Після слова друга Содоля, ст. пл. Галя Кузишин відчитала вірш Миколи Вереса „Борцям-героям”. Цей вірш також символізує велику самопосвяту пластунів/ок героїв за ідею. „Борцям-героям” відноситься до всіх українців „міцних, простих і навіть безіменних”, які „за боєм в бій в ім’я доби

нової, за змагом змаг в ім’я ідей нових” склали своє життя.

Цей вечір був важливий тим, що старша і молодша генерація в Пласті разом вшанувала пам’ять тих пластунів героїв, які впали в нерівному бої. Хоч вечір був скромний і на жаль не було багато присутніх, ті, що були, відчули велику повагу виконавців свята до знаних і незнаних героїв-пластунів. Вечір закінчено Гимном Закарпатських пластунів — „не зломимо своїх присяг, веде нас гордо вольний шлях — до щастя, слави і свободи!”

ст. пл. Галя Кузишин

Різне та цікаве

УКРАЇНЕЦЬ — КОРОЛЕМ ШАХІСТІВ

В останніх місяцях преса цілого світу писала про несподівану перемогу молодого українського шахіста над дотеперішніми чемпіонами Гаррі Каспаровим і Анатолієм Карповим. Перемогу над тими двома „королями шахів” здобув 21-літній Василь Іванчук на шаховому турнірі в Іспанії. Ця перемога відразу поставила українського шахіста на передовому місці та зацікавила ним міжнародний світ шахістів.

Василь Іванчук уродженець Бережан, а навчився майстерно грати у шаховому клубі в Тернополі. Його вчителі відразу пізнали виїмковий талант Василя, та він скоро почав роз’їздити на великі турніри спершу в рямцях СРСР, а відтак вже і за границею. Між іншим він грав вже і у Нью Йорку але ще не з таким успіхом, як в Іспанії.

Здобувши в Лінарес, Іспанія перше місце із 9 1/2 очками, перед Каспаровим, що здобув лише 9 т. і Белявським із 8 т. В. Іванчук стоїть тепер на першому місці у світових змаганнях у шахах. Ці змагання дали йому крім світової слави також дарове авто і 7,500 ам. доларів нагороди.

Розуміється українська преса особливо пише багато про Василя горда із його величезного успіху. Ми бажаємо йому втримати це перше місце у світі якнайдовше та підкреслювати завжди та усюди так як досі, що він — українець.



21-літній Василь Іванчук

Молоде перо



Творче писання до залученої картинки
(Шкільне завдання учнів 8 кл. Свято-Миколаївської Школи)



Леся побігла в ліс. Бігала, ходила і нічого страшного не бачила. Бачила лиш дерева й квіти. Не розуміла, чому її батьки та приятелі казали їй не йти до лісу, бо небезпечно. Нараз спіткнулася й впала. А коли встала й оглянулася, то не вірила своїм очам — кругом неї танцювали русалки, під дубом стояв старий, мудрий лісовик з молодою мавкою; із води виглядав суворий водяник. А дівчата-русалки весело забавлялися. Леся перелякалася спочатку, тому що не розуміла, що це діється. Але потім успокоїлася, бо бачила, що всі ті лісові духи не були злі, а навіть приємні. І дівчинка почала танцювати разом з русалками. Так гарно було! Почувала, що могла б так жити ціле своє життя . . .

Нариса Дудар

Далеко за гаєм,
У густому лісі,
Як місяць світив,
Ясний і повний,
Як нічого не чути,
Лиш сову у дубі,
Русалки та мавки,
Лісовик і чудні дівчата
Зібрались біля води
Гуляти й співати.

Мирослава Капала



Коли входила в ліс, на неї ринула струя нічної музики й світлячків. Затримуючи подих, вона зупинилася перед великим крислатим дубом. За хвилинку вона знову потихеньку почала простувати до маленького зеленого ставка, якого захищали крислаті берези та клени.

На ставку — веселощі, малі, великі, старі і молоді лісові господарі. Коли вийшла на галявину, її зразу окружили русалки, крутячись на одному місці. Її думки полинули додому. Ще трошки, і її залоскочуть! . . .

Вона скрикнула смертельним криком і, падаючи, прокинулася.

Мар'яна Тереля

ЛЬВІВСЬКІ ЮНАКИ В МАЛІЙ СЕМІНАРІЇ

Коли в 1932 р. 10 українських юнаків поїхало до Італії до училищ оо. Салезіян, — (чин який займається вихованням молоді) — з наміром розпочати в Україні українську вітку оо. Салезіян, здавалось, що доля нашої Церкви на відтинку виховання молоді значно покращає. В 1937 р. поїхало ще 7 юнаків, а в 1938 р. — інших 8. Вибух Другої Світової Війни в 1939 р., на жаль, перекреслив будь-які якнайкращі сподівання! Під кінець війни наша церква лишилась без ієрархії та душпастирів у наслідок її ліквідації комуністичними властями. Тим самим наша церква лишилась без Малої Семінарії.

Кир Іван Бучко, колишній Ректор Малої Семінарії в Львові, а потім Апостольський Візитатор для українців католиків в Західній Європі, рішив заснувати в діаспорі Малу Семінарію, як продовження Львівської тому звернувся він до тих юнаків, яким вдалось закінчити в Італії свої студії, і які, висвятившись в священники, зуміли створити

українську вітку оо. Салезіян. Повірів він їм провід нової Малої Семінарії. Ця шкільна установа мала досі три приміщення: Люрі у Франції; Кастельгандольфо в Італії, недалеко Риму, і сьогоднішнє — Рим при вулиці Боцчеа 480. Семінаристами були виключно юнаки з діаспори, хоч отці завжди носились з надією, що може колись вдасться їм мати і семінаристів з України.



Коли до влади в СССР прийшов Михайло Сергієвич Горбачов і почав вводити в життя свою „Перестройку“, вогник надії в серцях отців таки сильніше запалав і в кожного майнула в голові однакова думка: „Вдасться нам стягнути на студії до Риму хлопців з України?“ З тією надією та в інших справах поїхав я на короткий час до Львова минулого червня. Мав я можливість багато часу проводити з молодими юнаками. Ставили вони всякого роду питання, на які я старався давати конкретні вичерпні відповіді. Настоював я на те, що побут в Малій Семінарії — це не „канікули“, а сувора школа життя, у наслідок чого вони виявили велике задоволення. З моїм від'їздом рішив я попрацювати над тим, щоб якнайбільше число юнаків стягнути з Львова на студії вже наступного року.

В першій мірі скотактувався я з п. М. Солтисом, тодішнім паламарем Преображенської Церкви, який мені порадив що робити. Зробивши запрошення-список з відповідними даними хлопців, передав я його п. Солтису, який у свою чергу, в порозумінні з Львівською Шкільною Обласною Радою, подався до Москви на в'їздання для 22 юнаків паспортів. Якимсь чудом вдалось йому придбати для них паспорти на п'ять років. Головне зроблено, тепер треба випросити в італійських властей дозвіл на в'їзд до Італії. З виготовленим списком подався я до Патріяршої Канцелярії, де в співпраці з самим Патріярхом та його канцлером о. монс. І. Дацьком, звернулись ми до Міністерства Зовнішніх Справ, який погодився на в'їзду візу. Все було готове і ми нетерпляче очікували приїзд Малих Семінаристів з Львова!



Львівські юнаки, що перебувають в Малій Семінарії у Римі.

Після дуже довгої одиссеї через Будапешт, Загреб, Трієс і Болонію наші юнаки вкінці 31-го вересня приїхали до Риму.

Очевидно, що наші душі наповнились великою радістю із-за прибуття юнаків зі Львова. Весь український Рим віджив і втішився! Ті юнаки з Львова піднесли всіх на душі та закріпили в надії, що і наша Церква в краю відродиться вповні.



Львівські юнаки перед пам'ятником Т. Шевченка у Римі.

Львів'яни принесли зі собою багато позитивів: українська мова постійно гомонить в Малій Семінарії, і яка то українська мова! Аж вуха не можуть наслухатися чистоти та дзвінкості нашої мови. Повіяв новий дух! Є між новоприбулими старші і молодші хлопці. Молодшим дуже скоро вдалось пристосуватись до західньої ментальности. Зі старшими напочатку трудно доводилось зжитись з семінаристами із західних країн, але, під ту пору, всякі груднощі та перегороди впали. Рівень духовости також значно піднісся. В львів'ян відчутно ширший дух молитви, який зараз має можливість вповні виявитись без боязні переслідувань чи наруг. Все є якнайкраще, хоч не слід тут думати, що вони без хиб чи вад. Вони юнаки, і як всі юнаки, жваві, часами не терплять дисципліни, часами збиточні... На те ми є щоб виховати їх, вивести „в люди". Багато з них виявляє бажання, раз станувши священиками, вернутись в рідний край та там працювати. А інші мусять стати добрими і свідомими провідниками на громадській нивах. Літом поїдуть вони домів і напевно говоритимуть своїм товаришам про Малу

Семінарію і напевно прийдуть нові кандидати. Яка доля жде Малу Семінарію? Дай Боже аби тільки якнайкраща.

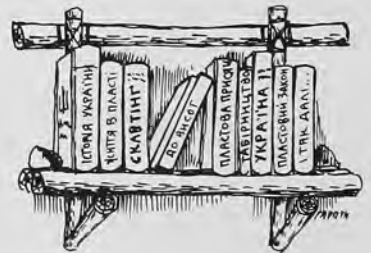
Діти з України та з Югославії, вони же становлять найбільше число на актуальних 57 семінаристів, є здебільша незаможні, прямо бідні, тому потребують багатої помічі. Треба їх вбрати, взути, доставити шкільні підручники, зошити, олівці... Через це звертаюсь цілою своєю українською душею до кожної щирої української душі, якій дорога доля української церкви та українського народу, широко й щедро відгукнутись на моє покірне прохання допомогти нашим семінаристам. З фондів, що наспіватимуть допоможеться їм, та й старатиметься видавати вже професійно шкільні підручники в українській мові, щоб рівень науки був високий, бо думаю, що в близькому будучому семінарія виповнятиметься шораз-то частіше хлопцями з України.

Всякі пожертви прошу посилати на наступні адреси:

Rev. Eugene Nebesniak
Seminario Ucraino
Via Boccea 480
00166 Roma
Italia

IOR Vaticano 051106325D
Via Boccea 480
Roma
Italia

Tel. 06-6241724



ХРОНІКА

ЩЕ ПРО ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В ЕДМОНТОНІ

В попередньому числі подали ми короткий допис пл. розв. Оксани Базюк про Листопадовий марш членів Станиці в Едмонтоні — після того нам щойно надіслали світлини із того маршу. Подаємо їх тепер,



Зліва: пл. розв. Оксана Базюк, пл. уч. Лариса Качмар, пл. уч. Соня Енсслен, пл. уч. Віра Базюк, пл. сен. Іван Д. Гарах, пл. розв. Павло Байор, пл. розв. Христофор Гопчин, пл. розв. Дем'ян Петришин, пл. прих. Іларіон Шулякевич, пл. прих. Андрій Енсслен. Фото: пл. сен. Мирон Базюк.

щоб не розчарувати юнацтва і новацтва, що брало участь у тому марші та передали з нього 346.50 дол. на Прс-Фонд „Юнака”. Окремий „звіт” про участь новацтва був поданий у „Готуйсь”.



Зліва: пл. уч. Віра Базюк, пл. уч. Лариса Качмар, пл. уч. Соня Енсслен, пл. розв. Оксана Базюк, пл. розв. Христофор Гопчин, пл. розв. Павло Байор, пл. розв. Дем'ян Петришин, пл. прих. Іларіон Шулякевич, пл. прих. Андрій Енсслен. Фото: пл. сен. Іван Гарах.



Листопадова ватра — новацтво і юнацтво довкруги вогника. Стоять гніздові — пл. сен. Міко Грох і ст. пл. Тамара Татух, фото: пл. сен. Іван Д. Гарах.



Листопадовий марш Едмонтонської Станиці. Закінчення маршу (27.10.1990) відбулося з участю новацтва ватрою у Мілл Крік Парку.



Пластун Любить Природу . . .

Ознайомлення з Деревами

Найперше ми запізнаємося з найважливішим деревом, яким є дуб. А чи ви знаєте, чому почнемо від дуба? Тому, що дуб є одним з пластових символів, — символом Сили.

Є дві великі групи дубів:

білі дуби — їх листя заокруглене, їх жолуді переважно подовгасті і дозрівають за один рік;
чорні дуби — їх листя загострене (коли висохне, то може легко поколотити), їх жолуді переважно короткі й широкі, і потребують двох років, щоб дозріти.

Дуб має цікаве насіння. Жадне інше дерево не має такого насіння, а навіть і подібного до нього. Насіння складається із зернятка, захованого під шапочкою. Дехто називає шапочку мисочкою. Зернятка їдомі не тільки для свиней, але і для людей. Ціла жолудь дуже надається до ручних робіт. З неї можна робити гарні прикраси та іграшки для дітей. По жолудді можна пізнати, котрі дуби тут ростуть. Миші, ворони та білки, їдять зернятка дубів, а шапочки кидають на землю. Тому часто можна знайти шапочки далеко від дубів.

Ми привикли бачити листок дуба повирізуваний. Але на півдні ростуть дуби, листки яких не є повирізуваними, — жолуді кажуть нам, що це дуби.

Є багато різних родів дубів, і тому ми можемо знайти дубів усюди: де сухо, де мокро, де гаряче, де холодно, на горах, на долах.

Чи ви бачили перекрій стовбура дерева? Напевно! Ви знаєте, що дерево, кругле, і на стовбурі ви побачите круглі знаки, неначе він складається з безлічі перстенів. Так росте дерево, — кожного року воно поширюється, і наростає один перстень довкруги деревини. Якщо ще не бачили, то пошукайте пень зрізаного дерева і погляньте. Якщо ви знайдете пень дерева, що має не тільки перстені, але від середини йдуть промені — то ви знайшли пень дуба! Коли переріжете малу гілку дуба, то на середині побачите не малу пляму — осередок гілки, тільки малу зірку. Це початок тих променів, які ви бачили на пні старого дуба.

Не шукайте жолудей на молодих дубах, бо не

знайдете. Дуб росте до 50 років, аж тоді цвіте і має овочі — жолуді.

Дуби у лісах високі, вони ростуть вгору до сонця. Дуби на полянах, по садах та інших відкритих місцях є широкі, розлогі. Вони не мусять рости вгору, вони ростуть у ширину, щоб усі гілки мали сонце.

Дещо про чорні дуби: їх жолудь гірка, і ніхто її не їсть. Вони швидко ростуть: на одну стопу (1/3 метра) на рік угору та на 1 цаль (2 1/2 сантиметра) на рік уширш.

Дуби загально знані, тому що вони корисні. Їх уживають до будови. Навіть у воді дуб зберігається дуже довго. Дубового дерева вживають на будову кораблів, стовпів, бочок на вино, меблів, підлог.

Чи ви знаєте, що кожне дерево має ім'я та прізвище? Цікаво, правда? Візьмімо, наприклад, дуб, по-англійському oak. Це тільки прізвище, бо є багато дубів, але не всі вони однакові. Вони відрізняються листям, насінням та місцем, де ростуть. Дуб білий, white oak листя легко вирізане, заокруглене, росте в цілій східній частині США. Латинська назва: *Quercus alba*.

Чому потрібна латинська назва? Латинська назва — це наукова назва, якою користуються всі країни світу. Це ключ до назв. Якщо вам, наприклад, треба було пояснити пластунові з Німеччини назву дерева, якого він ніколи не бачив, вистачить, що ви мали латинську назву. Він у своєму словнику знайде латинську назву дерева, а коло неї німецьку і відразу буде знати, про котре дерево ви говорите.

Для інформації: у світі науки ДУБ — це родина. Ви можете мати різні роди дерев: дуби, сосни, яблуні. БІЛИЙ — це вид. Ви можете мати у саду різні види дуба, тобто різні дуби. Також ви можете мати кілька таких самих дубів, тобто всі ваші дуби будуть того самого виду.

Дуби у США та Канаді.

Білих дубів є понад 10 видів, а чорних дубів — понад 20 видів. Якщо хочете їх усіх віднайти, починайте подорожувати по США та Канаді, але не самі, а зі своєю приятелькою Книжкою, яка вам покаже, що і де росте.

Подруга Надя К.

ОРЛИНОМУ КРУГУ

Від редакції: Цей вірш написав один із учасників новацького вишколу „Орлиного Круга 100,” що відбувся в Україні у місяці лютому 1991 року, в Славську, з участю провідників із Головної Пластової Булави пл. сен. Ореста Гаврилюка, пл. сен. Людмили Дармограй та з допомогою ст. пл. Маркіяна Гаврилюка і ст. пл. Оксани Куровицької.

Не рвали греблі і вирували
В святій нестямі „Ті, що греблі рвуть”
І „Лісові Чорти” засумували
І „Вовкулаків” праведная лють
„Червоною Калиною” стікала. . .

То Пласт, який Варшава розв'язала
В пустій надії знищить і забудь,
Який Москва піввіку шельмувала
Втрачав юнацтво та не втратив суть,
І як нека не втратив ідеали!

Орлам, що іскру Пласту зберігали
Крізь всіх часів криваву каламуть,
У час, як іскра полум'ям, як запалала
Низький уклін! Поки Орли живуть
Я вірю — Україна не пропала!

В. Окуневський
12.02.91



ЗОЛОТОВОЛОСКА

Музика В. Івасюка
Слова А. Драгомирецького

Із якої казки ти прийшла до мене
Й навкруги збудила провесінь зелену?
Із якої казки, із якого дива
Ти, немов жар-птиця, в сон мій прилетіла?

ПРИСПІВ:

Золотоволоско — ти моя печаль,
Бо твоє волосся — золотий ручай,
Бо твоє волосся я забудь не зміг, —
Дай мені втопитись в хвилях золотих.

Як захмарить небо у осінні дні,
То весняним сонцем світиш ти мені,
Та за сонце більше в тебе ясноти, —
Як зуміла з казки ти сюди прийти?

ПРИСПІВ.



Золото волоско

Із я-ко-ї каз-ки ти при-йшла до ме-не
Й нав-кру-ги збу-ди-ла про-ве-сін-я зе-ле-ну!
Із я-ко-ї каз-ки, із я-ко-го ди-ва
Ти, не-мов жар-пти-ця, в сон мій при-ле-ті-ла,
в сон мій... зо-ло-то-во-ло-с-ко —
ти мо-є ке-саль, бо тво-є во-ло-с-ся —
зо-ло-тий ру-чай, до тво-є-го во-ло-с-ся
я за-будь не зміг, — дай ме-ні вто-пи-тись
в хви-лях зо-ло-тих! в хви-лях зо-ло-тих!

З ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ

ЗАПАЛЮЄМО ВОГОНЬ . . .

Із запаленням вогню в таборі звичайно найбільше клопотів. Бо і ріще вогке, вітер дує у злий бік, сірники не засвічуються і вправи у юнацтва немає. Здається, ніде не пролляли наші юначки та юнаки стільки сліз, як біля запалювання вогню чи ватри.

Тому добре ще раз і ще раз пригадувати, що треба зробити, щоб вогонь загорів та справді, без чарів чи помочі і без диму та гірких від нього сліз.

1. Перед виїздом до табору треба приготувати собі у металевій або іншій коробці (але не у звичайній від сірників!) відповідно сірники. Кожний сірник треба замочити у гарячий віск, а як висохне, вкласти у коробку. Це допоможе вам мати справді довготривалі сірники до запалювання вогню.



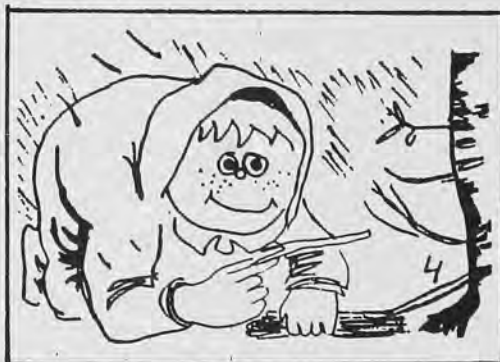
2. Будування вогню в таборі треба зачати від призбирання хмизу (зн. галуззя із листям) для охорони вогню від вітру.



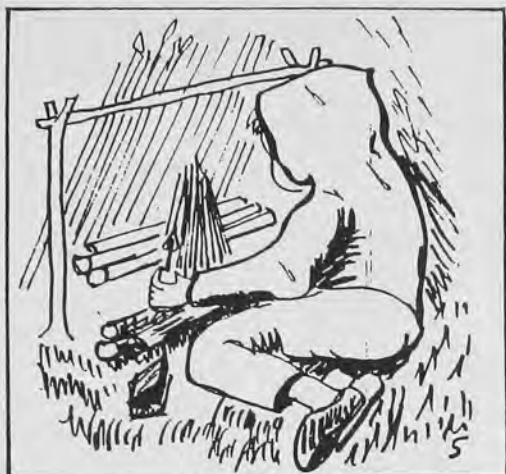
3. Зробити з патикив опертя, на яке поставити зібране галуззя з листками (з тієї сторони, звідки віє вітер.)



4. Назбирати жменьку сухих маленьких галузочок, не грубших від грубого сірника (найкраще позирати знизу дерева; коли збирати із землі, такі патички часто вогкі).



5. Ці маленькі галузочки поставити в піраміду, до середини якої вкласти скручений міцно кусок паперу або малий кусок свічки. По обидвох боках піраміди (тих, з яких віє вітер) покласти декілька більших кусників дерева для охорони.



6. Коли вогонь загорить, додати спершу ще кілька малих сухих галузок, щоб підситити його силу.



Музика Сергія КОЗАКА

Слова Галини ПАЛАМАРЧУК



СОПІЛКА

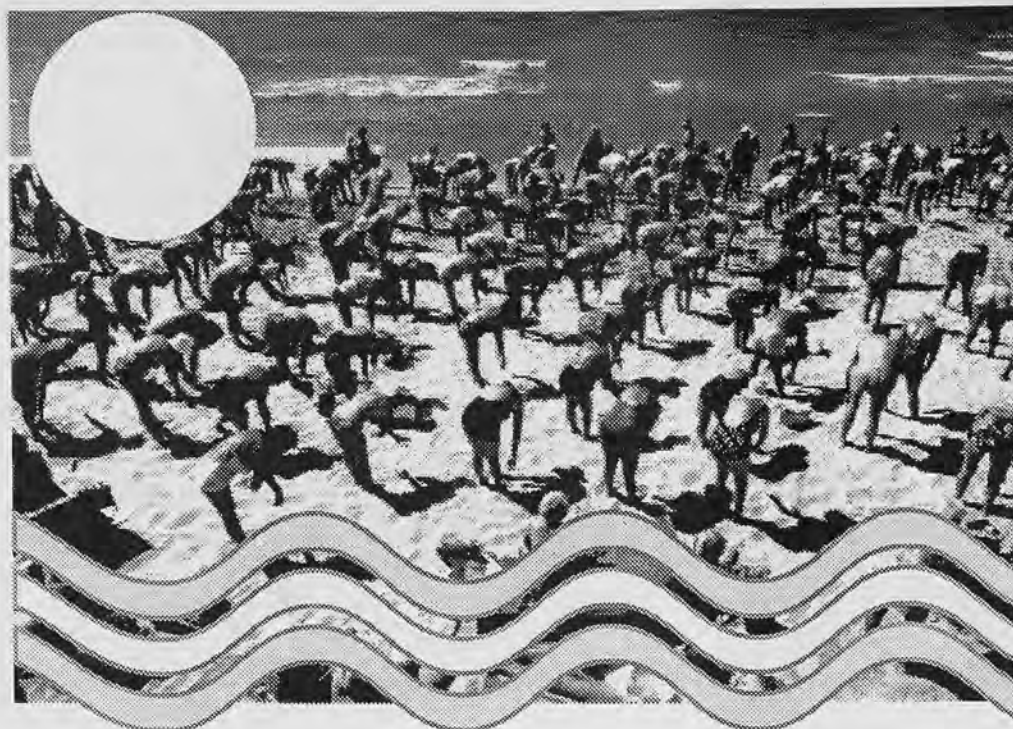
Мені в коханні тет-а-тет
Клянуться хлопці — не секрет.
Ім завжди відповідь моя,
Що пастуха кохаю я.

Поміж отав, поміж борів,
Поміж петрових батогів,
Поміж зірок, поміж краси
Пастух сопілочку носив.



Пастух був юним — сміх і гріх,
Темніли очі, як горіх.
Одне сумне і потайне —
Пастух той не любив мене.

І я залилася одна,
А навкруги цвіла весна.
Була б ця казочка смішна,
Але то правдонька сама.



91 Морський Табір

Дата: 3го до 10го серпня

Місце: Raystown Lake, Pennsylvania

Оплата: \$50.00 реєстрація \$180.00 платне до 30го червня

Зайняття: Вітрильництво
Канойкарство

Водне Лещетарство
Плавання

Вітроплавання
та White Water Rafting

- Табір є для членів УПЮ і УСП у віці 15 до 21.
- Табір є на рівні другої юнацької проби.
- Число учасників обмежене до перших 40 зголошених, які вплатають повну оплату.
- Табір ведений згідно з пластовими правилами. Особливо звертається увагу на дисципліну і безпеку підчас таборування в природі над водою. Таборовики не вживають алкоголю ані тютюну підчас табору.

Дальші інформації про виїзд, доїзд і зайняття будуть розіслані з реєстраційними матеріалами.

Вислати із реєстраційною оплатою до:

Greg Babiuk 100 Palisades Ave. Apt 4A
Jersey City, N.J. 07306 (201) 659-8709

Ім'я і прізвище: _____

Прізвище і Адреса <латинкою>: _____

Телефон: _____

Станиця: _____

Курінь: _____

Ступінь: _____

Дата Народження: _____

YH-RK-6.1

ПЛАСТОВЕ ГАСЛО НА 1991 РІК

ЗАХИСТИ РІДНЕ СЛОВО,
ДО СЕРЦЯ ПРИТУЛИ,
ЖИТТЯМ СВОЇМ ПЕРЕПОВНИ!

Іван Драч

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В КАНАДІ



пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українській громаді

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

*Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ*

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE



COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

MOLODE ZYTIA
304 E 9th STREET
NEW YORK, NY 10003

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
Rochester, N.Y.
Permit No. 466

Ціна \$2.50



ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

**І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"**

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням якогось напрямку", —
наше Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприятю і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.



Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
REALTOR — INSURANCE BROKER
527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
5302 Dundas St. West — Tel.: 236-2666
CHOLKAN INSURANCE: BROKERS LIMITED
5302 Dundas St. West, Etobicoke — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
найоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303